

SPIS ZAWARTOŚCI

Strona tytułowa.....	1
Spis zawartości.....	2
Część opisowa.....	3
Opis techniczny.....	4
Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.....	13

Załączniki:

1. Decyzja na wycinkę drzew
2. Zaświadczenie o braku sprzeciwu do zgłoszenia wodnoprawnego dla wykonania urządzeń odwadniających – wpustów wraz z przyłączami – przykanalikami
3. Uprawnienia budowlane projektanta
4. Zaświadczenie o przynależności projektanta do OIIB

Część rysunkowa:

Rys. nr 1.	Plan orientacyjny	skala 1:25 000
Rys. nr 2.	Projekt zagospodarowania terenu	skala 1:500
Rys. nr 3.1.	Przekrój konstrukcyjny chodnika zlokalizowanego przy krawędzi jezdni	skala 1:50, 1:20
Rys. nr 3.2.	Przekrój konstrukcyjny zjazdu zwykłego ze skosami	skala 1:50, 1:20
Rys. nr 3.3.	Przekrój konstrukcyjny zjazdu zwykłego z promieniami	skala 1:50
Rys. nr 4.1.	Widok z góry zjazdu zwykłego ze skosami	skala 1:100
Rys. nr 4.2.	Widok z góry zjazdu zwykłego z promieniami	skala 1:100
Rys. nr 5.1.	Przekrój podłużny od km 0+000 do km 0+219 str. prawa	skala 1:500/50
Rys. nr 5.2.	Przekrój podłużny od km 0+515 – dł. 94m str. prawa	skala 1:500/50
Rys. nr 5.3.	Przekrój podłużny dł. 67m do km 0+610 str. prawa	skala 1:500/50
Rys. nr 5.4.	Przekrój podłużny od km 0+165 do km 0+602 str. lewa	skala 1:500/50
Rys. nr 6.	Konstrukcja rury pod zjazdem	skala 1:100, 1:50
Rys. nr 7.1.	Wpięcie przykanalika do istniejącej studni betonowej	skala 1:50
Rys. nr 7.2.	Wpięcie przykanalika do istniejącego kolektora	skala 1:50
Rys. nr 7.3.	Wpięcie przykanalika do rowu przydrożnego	skala 1:50
Rys. nr 8.	Widok z góry wpustu ulicznego zlokalizowanego poza krawędzią jezdni	skala 1:25
Rys. nr 9.	Sposób posadowienia wpustu	skala 1:25
Rys. nr 10.	Sposób montażu balustrady U-11a	skala 1:25, 1:20

Część opisowa

Opis techniczny

dotyczy: „Przebudowy drogi powiatowej nr 1329D polegającej na budowie chodnika w miejscowości Domanowice z podziałem na etapy - ETAP II na odcinku od początku zabudowań od strony Trzebnicy do skrzyżowania z drogą powiatową 1331D”

1. Podstawa i zakres opracowania dokumentacji

Podstawą opracowania jest umowa zawarta z Zarządem Dróg Powiatowych w Trzebnicy, ul. Łączna 1c 9, 55-100 Trzebnica a jednostką projektową indro Jakub Frąckowiak, z siedzibą przy ul. Polnej 10, 56-320 Krośnice.

Przedmiotem opracowania jest dokumentacja techniczna stanowiąca projekt budowlano-wykonawczy dla zadania pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 1329D polegająca na budowie chodnika w miejscowości Domanowice z podziałem na etapy - ETAP II na odcinku od początku zabudowań od strony Trzebnicy do skrzyżowania z drogą powiatową 1331D”

Dokumentacja służy do opisu robót budowlanych, dla których nie jest wymagane uzyskanie pozwolenia na budowę (art. 29. ust. 3 pkt. 1 lit. d – przebudowa dróg – Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane z późniejszymi zmianami). Zamierzenie budowlane wymaga zgłoszenia organowi administracji architektoniczno-budowlanej - art. 30, ust. 1b Prawa Budowlanego.

Przedsięwzięcie obejmuje:

- opracowanie, zatwierdzenie i wprowadzenie zastępczej organizacji ruchu na czas robót
- zabezpieczenie przed uszkodzeniem, na czas robót, istniejących drzew nieprzewidzianych do wycinki,
- wycinka drzew objętych decyzją
- pomiary przy liniowych robotach ziemnych (odtworzenie trasy i punktów wysokościowych, obsługa geodezyjna)
- roboty rozbiórkowe (rozebranie nawierzchni jezdni w miejscu wpustów wraz z przyłączami – przykanalikami, frezowanie nawierzchni jezdni w miejscu projektowanego krawężnika przy krawędzi jezdni i rozbiórką

podbudowy na szer. ok. 0,5m, demontaż bariery stalowej przy posesji nr 13 dł. 14m)

- oczyszczenie istniejących rowów wraz z umocnieniem płytami ażurowymi
- wymianę istniejących rur pod zjazdami z dopasowaniem wysokościowym do wyprofilowanego dna rowu
- wykonanie wpustów ulicznych z przyłączami - przykanalikami odprowadzającymi wody do istniejącej kanalizacji deszczowej (studni lub kolektora betonowego, rowu przydrożnego)
- przebudowę nawierzchni zjazdów zwykłych
- przebudowę skrzyżowań
- ułożenie obrzeży betonowych szarych 8x30x100cm na ławie betonowej z oporem – obramowanie chodnika od strony zieleni
- ułożenie krawężników betonowych szarych 15x30x100cm na ławie betonowej z oporem – oddzielenie chodnika od jezdni (chodnik prowadzony przy krawędzi jezdni z zachowaniem skrajni od krawędzi jezdni 0,5m)
- wykonanie nawierzchni chodnika z betonu asfaltowego szer. zasadnicza 1,8m z lokalnymi zawężeniami do min. 1,0m na długości 5m z zachowaniem skrajni od jezdni drogi 0,5m
- montaż balustrady U-11a przy chodniku prowadzonym przy rowie, gdy głębokość większa od 0,5m
- uporządkowanie pasa drogowego po zakończonych robotach
- inwentaryzację powykonawczą robót
- wprowadzenie oznakowania zgodnie z zatwierdzonym projektem stałej organizacji ruchu

2. Cel opracowania

Celem opracowania jest wykonanie dokumentacji technicznej stanowiącej podstawę dla realizacji zdania pn.: „Przebudowa drogi powiatowej nr 1329D polegająca na budowie chodnika w miejscowości Domanowice z podziałem na etapy - ETAP II na odcinku od początku zabudowań od strony Trzebnicy do skrzyżowania z drogą powiatową 1331D”. Roboty budowlane objęte projektem nie wymagają uzyskania pozwolenia na budowę (art. 29. ust. 2. pkt 12 – przebudowa dróg – Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane z późniejszymi zmianami).

Zgodnie z art. 30, ust. 1, pkt. 2 zamierzenie wymaga zgłoszenia organowi administracji architektoniczno-budowlanej.

3. Działki, na których będzie realizowane przedsięwzięcie

Przedsięwzięcie będzie realizowane w granicach następujących działek drogowych:

miejscowość Domanowice, gmina Trzebnica, powiat trzebnicki:

- **dr nr 628 , dr nr 636/1** AM-1 obręb Domanowice – działki stanowiące pas drogi powiatowej nr 1329D i nr 1331D.

–

Działki należą do Inwestora. Projektowane prace obejmują tylko wymienione działki drogowe i nie obejmują działek sąsiednich.

4. Materiały wykorzystane przy projektowaniu

Do opracowania projektu wykorzystano następujące materiały:

- podkład orientacyjny w skali 1:25 000
- kopia mapy zasadniczej w skali 1:500
- WR-D Ministerstwo Infrastruktury, Departament Dróg Publicznych
- Rozporządzenie Ministra infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych Dz. U. 2022 poz. 1518
- uzupełniające pomiary w terenie
- obserwacje własne i ustalenia dokonane z Inwestorem

5. Stan istniejący

5.1. Istniejące zagospodarowanie terenu

Droga nr 1329D i nr 1331D wg wskazań Inwestora jest drogą klasy technicznej Z (zbiorcza), kategoria drogi: powiatowa. Na całej długości opracowana w pasie drogowym (działki drogowe nr 628, nr 636/1)

zlokalizowana jest jezdnia z betonu asfaltowego szer. ok. 5,5m. Piesi uczestnicy ruchu poruszają się w obrębie drogi jezdnią lub poboczem ziemnym (poboczem trawiastym), co stwarza duże ryzyko potrącenia. Na odcinku objętym opracowaniem brak chodnika o nawierzchni utwardzonej. Przed odcinkiem objętym opracowaniem również brak chodnika utwardzonego. Za końcem opracowania został już wykonany wcześniej chodnik (ETAP I). Na długości opracowania występują skrzyżowania z drogami o nawierzchni twardej z betonu asfaltowego. W ciągu opracowania występują liczne zjazdy na posesje/pola/drogi o zróżnicowanej nawierzchni najczęściej gruntowej lub utwardzonej z kruszywa. Na początku opracowania występują rowy przydrożne a na dalszej części opracowania odwodnienie stanowi istniejąca sieć kanalizacji deszczowej. Pod zjazdami zlokalizowane są przepusty/rury posadowione niestarannie w związku z czym przed rurami tworzą się zastoiska. Przepusty są w znacznym stopniu zamulone. Na całej długości odcinka objętego opracowaniem (po stronie prawej i lewej) rosną liczne drzewa bardzo ograniczające widoczność poruszających się poboczem pieszych, jak obserwację samochodów przy wyjeździe z posesji. W pasie drogowym brak zatok autobusowych i peronów. W pasie drogowym objętym przebudową zlokalizowane są latarnie uliczne podnoszące poziom bezpieczeństwa po zmroku. Na odcinku objętym opracowaniem przy skrzyżowaniu z drogą nr 1331D występują przejścia dla pieszych. Droga posiada oznakowanie pionowe oraz częściowo poziome (tylko znaki P-10).

Szerokość pasa drogowego wynosi od 12 do 20m.

W pasie drogowym, w poboczu przy granicy z działkami prywatnymi zlokalizowane są słupy energetyczne.

W pasie drogowym zlokalizowane jest następujące uzbrojenie terenu:

- wodociąg
- kabale telekomunikacyjne
- sieć energetyczna napowietrzna
- kanalizacja deszczowa

5.2. Droga w przekroju podłużnym

Niweleta drogi poprowadzona jest po terenie w nawiązaniu do istniejących skrzyżowań, zjazdów na posesje. Brak wysokich nasypów oraz głębokich wykopów w przebiegu drogi (za wyjątkiem rowu przydrożnego). Działki przyległe do pasa drogowego znajdują się na rzędnych zbliżonych do rzędnych niwelety drogi. Bardzo małe pochylenia podłużne, bez wyraźnych łuków poziomych.

5.3. Droga w przekroju poprzecznym

Na odcinku objętym opracowaniem droga posiada przekrój szlakowy (drogowy) bez krawężników i utwardzonych chodników. W przekroju poprzecznym drogi można wyróżnić: nawierzchnię jezdni z betonu asfaltowego, pobocza ziemne, rowy przydrożne, skrzyżowania, zjazdy pasy powiązania między rowem a granicą pasa drogowego. W krawędzi jezdni występuje miejscami zatopiony opornik granitowy.

5.4. Odwodnienie pasa drogowego

Na przedmiotowym odcinku drogi, od km 0+000 do km 0+218 po stronie prawej i od km 0+000 do km 0+102 po stronie lewej, odwodnienie pasa drogowego realizowane jest za pośrednictwem istniejących rowów przydrożnych. Pod zjazdami ułożone są rury betonowe o średnicy 40cm – mocno zamulone, posadowione niestarannie – utrudniony przepływ wody. Po intensywnych opadach, w czasie wizji w terenie, stwierdzono wodę w rowach przydrożnych. W okresach suchych brak wody w rowach. Na o pozostałym odcinku drogi odwodnienie stanowi istniejąca kanalizacja deszczowa (rowy zarurowane w latach wcześniejszych). Rowy odprowadzają wodę do przepustu pod drogą i do sieci kanalizacji deszczowej. Za pomocą istniejących pochyłości wody spływają do rowów przydrożnych i tam odpływają dalej istniejącą siecią rowów, infiltrują w głąb gruntu lub odparowują. Wody częściowo spływają też do sieci kanalizacji deszczowej poprzez wlot na rowie oraz istniejące wpusty deszczowe wraz z przykanalikami.

5.5. Warunki gruntowo-wodne

Warunki gruntowo-wodne jednostka projektowa określiła na podstawie wierceń polowych. Na długości opracowania wykonano 4 odwierty świdrem spalinowym na gł. 2,0m. Pod warstwą humusu gr. ok. 15cm / miejscami 20cm zalegają grunty niespoiste (piaski średnie/grube oraz pospółka). Wody gruntowej w otworach nie stwierdzono. Grunt zakwalifikowano do grupy nośności G1.

6. Stan projektowany

6.1. Projekt zagospodarowania terenu

Opracowaniem objęty jest odcinek drogi powiatowej nr 1329D dł. 610m oraz skrzyżowanie z drogą nr 1331D w miejscowości Domanowice na

odcinku początku zabudowań od strony Trzebnicy do skrzyżowania z drogą nr 1331D.

Po zabezpieczeniu drzew nieobjętych decyzją pozwolenia na wycinkę (znajdujących się w zasięgu robót), wycince drzew oraz robotach pomiarowych, wykonawca może przystąpić do wykonania niezbędnych robót rozbiórkowych istniejących nawierzchni. Istniejące rowy oczyścić i umocnić płytami ażurowymi, a rury pod zjazdami wymienić na nowe z zachowaniem projektowanego pochylenia (ze względu na małe pochylenia podłużne, zwrócić szczególną uwagę podczas montażu rur na zapewnienie ciągłości przepływu wody). W ramach przebudowy drogi zaprojektowano chodnik przy krawędzi jezdni szer. zasadniczej 1,8m z lokalnymi (krótkimi odcinkami zawężenia do min. 1,0m zapewniającymi wzajemną widoczność chodnika o wymiarze 1,8m i nie powodującymi utrudnień w poruszaniu się chodnikiem). Zaprojektowany chodnik uwzględnia skrajnię jezdni drogi powiatowej 0,5m od krawędzi jezdni. Chodnik po stronie prawej zaprojektowano od km 0+000 do km 0+173 oraz od km 0+544 w stronę drogi nr 1331D na dł. 56m. Chodnik przy krawędzi jezdni po stronie lewej zaprojektowano od km 0+169 do km 0+610 oraz od drogi powiatowej nr 1331D do km 0+610 na dł. 53m. Chodnik przy krawędzi ograniczyć krawężnikiem betonowym 15x30x100cm ułożonym na ławie betonowej z oporem natomiast od strony działek osób trzecich obrzeżem betonowym 8x30x100cm. Szerokość zasadnicza chodnika 1,8m + skrajnia od jezdni 0,5m = 2,3m. W miejscu projektowanego krawężnika zaprojektowano frezowanie nawierzchni jezdni wraz z rozbiórką podbudowy/opornika na szer. 0,5m, celem późniejszego odtworzenia przy krawężniku. Po ułożeniu krawężnika nawierzchnię wraz z podbudową odtworzyć na szer. 0,5m. Nawierzchnia chodników/zjazdów z betonu asfaltowego. Projekt zagospodarowania terenu obejmuje również przebudowę istniejących nawierzchni zjazdów zwykłych klasy D oraz C1. Zjazdy klasy D zapewniają przejezdnosć dla pojazdu miarodajnego PO w planie i przekroju podłużnym. Zjazdy klasy C1 zapewniają przejezdnosć dla pojazdu miarodajnego PK w planie i przekroju podłużnym. Istniejące skrzyżowania do przebudowy nawierzchni i obramowania krawężnikami z promieniami kołowymi dopasowanymi do stanu istniejącego nawierzchni jezdni. Nawierzchnię zarówno zjazdów jak i skrzyżowań zaprojektowano z betonu asfaltowego.

W ramach przebudowy drogi powiatowej nr 1329D i 1331D zaprojektowano wpusty uliczne z przyłączami - z przykanalikami odprowadzającymi wody do istniejącej kanalizacji deszczowej lub rowu przydrożnego.

Szczegółowe rozwiązania przedstawia rysunek nr 2.

6.2. Droga w przekroju podłużnym

Projekt nie wprowadza zmian w niwelecie jezdni. Chodnik należy poprowadzić wysokościowo w nawiązaniu do istniejących punktów stałych zagospodarowania terenu (zjazdów, wejść na posesje, skrzyżowań) – istniejącej krawędzi jezdni.

Wszystkie wymiary, rzędne należy sprawdzić na budowie, a w przypadku wystąpienia różnic projektowany układ należy dostosować do stanu istniejącego, zachowując zasady zawarte w projekcie. Chodnik wynieść na 12cm ponad krawędź jezdni, zaniżając krawężnik na zjazdach ze skosami do 1-2cm. Na zjazdach z promieniami nie wykonywać krawężnika. Na przejściach krawężnik zaniżyć do 0cm (bez uskoków) za wyjątkiem przejścia wyniesionego – krawężnik wystawić na 10cm.

6.3. Droga w przekroju poprzecznym

Chodnik po stronie prawej zaprojektowano od km 0+000 do km 0+173 oraz od km 0+544 w stronę drogi nr 1331D na dł. 56m. Chodnik przy krawędzi jezdni po stronie lewej zaprojektowano od km 0+169 do km 0+610 oraz od drogi powiatowej nr 1331D do km 0+610 na dł. 53m. Pochylenie poprzeczne chodnika kształtować w zakresie 1-3% - dopasowując do istniejącego zagospodarowania terenu w tym zjazdów. Zjazdy kształtować z pochyleniem do 5%. Na przedłużeniu przebiegu chodnika na zjeździe zastosować pochylenie max. 3%.

Szczegółowe rozwiązania przekroju poprzecznego przedstawia część rysunkowa.

Wszystkie wymiary, rzędne należy sprawdzić na budowie, a w przypadku wystąpienia różnic projektowany układ należy dostosować do stanu istniejącego, zachowując zasady zawarte w projekcie.

6.4. Odwodnienie pasa drogowego

Tak jak do tej pory wody opadowe i roztopowe za pośrednictwem istniejących i projektowanych pochyłeń będą spływały do istniejącego rowu przydrożnego oraz kanalizacji deszczowej. Wody do rowów będą spływały za pośrednictwem istniejących i projektowych pochyłeń podłużnych oraz wpustów (urządzeń odwadniających drogę), natomiast do kanalizacji deszczowej zlokalizowanej w pasie drogi powiatowej nr 1329D zostaną odprowadzone za pomocą przyłączy wpustów oraz przykanalików PVC-U 160mm, stanowiących urządzenia odwadniające drogę. Wykonać szczelne połączenia projektowanych przykanalików z istniejącymi studniami lub

kolektorem betonowym na uszczelkę lub w inny sposób zaakceptowany przez Inspektora. Przykanaliki do studni wprowadzać na max. wysokości od dna 0,5m. Przykanaliki do kolektora włączać pod kątem 45-60° do osi poziomej kolektora. Przykanaliki układać z pochyleniem 1-2%.

6.5. Projektowane konstrukcje nawierzchni

Wszystkie projektowane konstrukcje przedstawiają rysunki od nr 4.1 do nr 4.5.

Rys. nr 3.1.	Przekrój konstrukcyjny chodnika zlokalizowanego przy krawędzi jezdni	skala 1:50, 1:20
Rys. nr 3.2.	Przekrój konstrukcyjny zjazdu zwykłego ze skosami	skala 1:50, 1:20
Rys. nr 3.3.	Przekrój konstrukcyjny zjazdu zwykłego z promieniami	skala 1:50, 1:20

W razie napotkania w podłożu gruntów nienośnych (nasypów niebudowlanych) - grunt wymienić w zakresie uzgodnionym z Inwestorem/projektantem.

W razie napotkania w podłożu gruntów wysadzinowych (glin, ilów itp.) - grunt wzmocnić lub wymienić w zakresie uzgodnionym z Inwestorem/projektantem.

8. Zieleń drogowa

Zaprojektowane prace kolidują z istniejącą zielenią wysoką. Na wycinkę drzew kolidujących z projektowanym chodnikiem została wydana decyzja załączona do dokumentacji. Przed przystąpieniem do robót rozbiórkowych i nawierzchniowych w miejscu projektowanego chodnika usunąć warstwę ziemi urodzajnej grubości 15-20cm. Wycinkę prowadzić z zachowaniem zasad PHB, po zakończeniu wycinki teren uporządkować.

9. Kolizje

Napotkane zawory i studnie uzbrojenia podziemnego należy wyregulować wysokościowo, a zwieńczenia w razie uszkodzenia wymienić na nowe. Prace w rejonie uzbrojenia prowadzić ręcznie z należytą ostrożnością. Wykonawca odpowiada za ochronę zinventaryzowane jak i niezinventaryzowanego uzbrojenia terenu.

Prace ziemne w rejonie istniejącego uzbrojenia wykonywać sposobem ręcznym z zachowaniem należytej ostrożności. W celu dokładnej lokalizacji istniejącego uzbrojenia na trasie projektowanego chodnika/przykanalików wykonać wykopy kontrolne.

10. Wykonawstwo robót

Przed przystąpieniem do wykonania robót należy bezwzględnie dokonać wytyczenia trasy oraz oznakować strefę robót. Do wykonywania robót nawierzchniowych należy stosować materiały posiadające aktualne atesty i odpowiadać obowiązującym przepisom i normom. Roboty należy prowadzić zgodnie ze sztuką budowlaną oraz specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych. Nadzór nad robotami powinien prowadzić inspektor branży drogowej. W czasie wykonywania robót stosować się do uwag zawartych w dokumentacji. Wykonawca robót jest zobowiązany do zabezpieczenia niezbędnego dojazdu do istniejącej zabudowy. Przed rozpoczęciem robót wykonawca winien uzgodnić z Inwestorem kolejność wykonywanych robót i do tego opracować i wykonać oznakowanie robót. Prace należy prowadzić z zachowaniem przepisów BHP.

11. Uwagi

Proponowane materiały w projekcie są przykładowe. Dopuszcza się zastosowanie materiałów o analogicznych parametrach technicznych i uzgodnionych z Inwestorem. Umożliwia się zmiany w projekcie wchodzące w zakres art. 36a ust. 4.5. Ustawy z dnia 7 lipca 1994r. – Prawo Budowlane.

Wszystkie użyte materiały muszą posiadać niezbędne atesty dopuszczające do stosowania w budownictwie.

Na czas robót Wykonawca opracuje projekt zastępczej organizacji ruchu, uzyska dla niego zatwierdzenie, wprowadzi zmiany w docelowej organizacji ruchu na czas robót i przywróci docelową organizację ruchu po zakończeniu robót.

Wykonawca robót przed zajęciem pasa drogowego powinien przedstawić Zarządcy Drogi zatwierdzony projekt tymczasowej organizacji ruchu.

Wszystkie wymiary, rzędne należy sprawdzić na budowie, a w przypadku wystąpienia różnic projektowany układ należy dostosować do stanu istniejącego, zachowując zasady zawarte w projekcie.

„indro”
Jakub Frąckowiak,
Krośnice ul. Polna 10 56-320 Krośnice

**INFORMACJA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA
I OCHRONY ZDROWIA**

Adres:

droga powiatowa nr 1329D na odcinku od początku zabudowań od strony Trzebnicy do skrzyżowania z drogą powiatową nr 1331D, gmina Trzebnica, powiat trzebnicki, woj. dolnośląskie

działki:

- **dr nr 628 , dr nr 636/1** AM-1 obręb Domanowice

Nazwa opracowania:

„Przebudowa drogi powiatowej nr 1329D polegająca na budowie chodnika w miejscowości Domanowice z podziałem na etapy - ETAP II na odcinku od początku zabudowań od strony Trzebnicy do skrzyżowania z drogą powiatową 1331D”

Zamawiający:

Zarząd Dróg Powiatowych w Trzebnicy
ul. Łączna 1c
55-100 Trzebnica

Branża:

Drogowa

Opracował:

mgr inż. Jakub Frąckowiak

I Spis zawartości opracowania:

- I Strona tytułowa
- II Spis zawartości opracowania
- III Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia
  - 1. Dane ogólne
  - 2. Podstawa opracowania
  - 3. Opis zakresu robót dla całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji poszczególnych obiektów
  - 4. Wykaz istniejących obiektów budowlanych
  - 5. Elementy zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi
  - 6. Przewidywane zagrożenia występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich wystąpienia
  - 7. Sposób prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych
  - 8. Środki techniczne i organizacyjne, zapobiegające niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie
  - 9. Uwagi Końcowe

III Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia

1. Dane ogólne

Projekt pt. „Przebudowa drogi powiatowej nr 1329D polegająca na budowie chodnika w miejscowości Domanowice z podziałem na etapy - ETAP II na odcinku od początku zabudowań od strony Trzebnicy do skrzyżowania z drogą powiatową 1331D” obejmuje:

- opracowanie, zatwierdzenie i wprowadzenie zastępczej organizacji ruchu na czas robót
- zabezpieczenie przed uszkodzeniem, na czas robót, istniejących drzew nieprzewidzianych do wycinki,
- wycinka drzew objętych decyzją
- pomiary przy liniowych robotach ziemnych (odtworzenie trasy i punktów wysokościowych, obsługa geodezyjna)
- roboty rozbiórkowe (rozebranie nawierzchni jezdni w miejscu wpustów wraz z przyłączami – przykanalikami, frezowanie nawierzchni jezdni w miejscu projektowanego krawężnika przy krawędzi jezdni i rozbiórką podbudowy na szer. ok. 0,5m, demontaż bariery stalowej przy posesji nr 13 dł. 14m)
- oczyszczenie istniejących rowów wraz z umocnieniem płytami ażurowymi
- wymianę istniejących rur pod zjazdami z dopasowaniem wysokościowym do wyprofilowanego dna rowu
- wykonanie wpustów ulicznych z przyłączami - przykanalikami odprowadzającymi wody do istniejącej kanalizacji deszczowej (studni lub kolektora betonowego, rowu przydrożnego)
- przebudowę nawierzchni zjazdów zwykłych
- przebudowę skrzyżowań
- ułożenie obrzeży betonowych szarych 8x30x100cm na ławie betonowej z oporem – obramowanie chodnika od strony zieleni
- ułożenie krawężników betonowych szarych 15x30x100cm na ławie betonowej z oporem – oddzielenie chodnika od jezdni (chodnik prowadzony przy krawędzi jezdni z zachowaniem skrajni od krawędzi jezdni 0,5m)
- wykonanie nawierzchni chodnika z betonu asfaltowego szer. zasadnicza 1,8m z lokalnymi zawężeniami do min. 1,0m na długości 5m z zachowaniem skrajni od jezdni drogi 0,5m
- montaż balustrady U-11a przy chodniku prowadzonym przy rowie, gdy głębokość większa od 0,5m

- uporządkowanie pasa drogowego po zakończonych robotach
- inwentaryzację powykonawczą robót
- wprowadzenie oznakowania zgodnie z zatwierdzonym projektem stałej organizacji ruchu

Prace projektuje się na następujących działkach:

- **dr nr 628 , dr nr 636/1** AM-1 obręb Domanowice

Zakres inwestycji nie dotyczy działek sąsiednich.

2. Podstawa opracowania

- 2.1. Umowa zawarta z Zarządem Dróg Powiatowych w Trzebnicy, ul. Łączna 1c 9, 55-100 Trzebnica a jednostką projektową indro Jakub Frąckowiak, z siedzibą przy ul. Polnej 10, 56-320 Krośnice.
- 2.2. Projekt pt. „Przebudowa drogi powiatowej nr 1329D polegająca na budowie chodnika w miejscowości Domanowice z podziałem na etapy - ETAP II na odcinku od początku zabudowań od strony Trzebnicy do skrzyżowania z drogą powiatową 1331D”
- 2.3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia z dnia 6 lutego 2003 r. (Dz. U. Nr 120, poz. 1126)
- 2.4. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. „Prawo Budowlane” wraz ze zmianami zawartymi w obwieszczeniu Marszałka Sejmu RP z dnia 21.09.2003 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy -Prawo Budowlane (Dz. U. Nr 207 poz. 2016)
- 2.5. Obowiązujące ustawy, rozporządzenia i przepisy branżowe

3. Opis zakresu robót dla całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji poszczególnych robót

3.1. Zakres robót

Zamierzenie budowlane obejmuje swoim zakresem:

- opracowanie, zatwierdzenie i wprowadzenie zastępczej organizacji ruchu na czas robót
- zabezpieczenie przed uszkodzeniem, na czas robót, istniejących drzew

- nieprzewidzianych do wycinki,
- wycinka drzew objętych decyzją
  - pomiary przy liniowych robotach ziemnych (odtworzenie trasy i punktów wysokościowych, obsługa geodezyjna)
  - roboty rozbiórkowe (rozebranie nawierzchni jezdni w miejscu wpustów wraz z przyłączami – przykanalikami, frezowanie nawierzchni jezdni w miejscu projektowanego krawężnika przy krawędzi jezdni i rozbiórką podbudowy na szer. ok. 0,5m, demontaż bariery stalowej przy posesji nr 13 dł. 14m)
  - oczyszczenie istniejących rowów wraz z umocnieniem płytami ażurowymi
  - wymianę istniejących rur pod zjazdami z dopasowaniem wysokościowym do wyprofilowanego dna rowu
  - wykonanie wpustów ulicznych z przyłączami - przykanalikami odprowadzającymi wody do istniejącej kanalizacji deszczowej (studni lub kolektora betonowego, rowu przydrożnego)
  - przebudowę nawierzchni zjazdów zwykłych
  - przebudowę skrzyżowań
  - ułożenie obrzeży betonowych szarych 8x30x100cm na ławie betonowej z oporem – obramowanie chodnika od strony zieleni
  - ułożenie krawężników betonowych szarych 15x30x100cm na ławie betonowej z oporem – oddzielenie chodnika od jezdni (chodnik prowadzony przy krawędzi jezdni z zachowaniem skrajni od krawędzi jezdni 0,5m)
  - wykonanie nawierzchni chodnika z betonu asfaltowego szer. zasadnicza 1,8m z lokalnymi zawężeniami do min. 1,0m na długości 5m z zachowaniem skrajni od jezdni drogi 0,5m
  - montaż balustrady U-11a przy chodniku prowadzonym przy rowie, gdy głębokość większa od 0,5m
  - uporządkowanie pasa drogowego po zakończonych robotach
  - inwentaryzację powykonawczą robót
  - wprowadzenie oznakowania zgodnie z zatwierdzonym projektem stałej organizacji ruchu

Roboty budowlane powinny być wykonywane sukcesywnie, na podstawie opracowanego na potrzeby budowy harmonogramu realizacji robót, uwzględniającego prowadzenie robót w sposób bezkolizyjny, zgodny z obowiązującymi przepisami BHP i p. poż., dostosowanego do możliwości realizacyjnych wykonawców robót i pory roku.

4. Wykaz istniejących obiektów budowlanych

Istniejące sieci i przyłącza:

Na terenie pasa drogowego przebiegają następujące sieci uzbrojenia:

- sieć wodociągowa
- kable teletechniczne
- sieć energetyczna napowietrzna
- kable energetyczne
- sieć kanalizacji deszczowej

Wykonawca odpowiada za ochronę instalacji na powierzchni ziemi i za urządzenia podziemne, takie jak rurociągi, kable itp. Wykonawca zapewni właściwe oznaczenie i zabezpieczenie przed uszkodzeniem tych instalacji i urządzeń w czasie trwania budowy.

5. Elementy zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi

Zagrożenie wystąpi dla następujących elementów zagospodarowania działki:

- pas drogi powiatowej – ruch pojazdów
- linie elektryczne napowietrzne (np. złamanie słupa przez manewrujące pojazdy budowy)
- kable elektroenergetyczne (podczas prac ziemnych)
- sieć wodociągowa (podczas prac ziemnych)
- sieć gazowa (podczas prac ziemnych)
- istniejące rowy przydrożne wraz z przepustami / rurami- możliwość upadku
- sieć kanalizacji deszczowej – podczas wykonywania przykanalików i wpustów ulicznych

6. Przewidywane zagrożenia występujące podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich wystąpienia.

W trakcie realizacji poszczególnych robót mogą wystąpić następujące zagrożenia zdrowia i bezpieczeństwa ludzi:

- roboty drogowe - zagrożenia związane z pracą ludzi bezpośrednio na drodze, po której odbywa się ruch kołowy i technologiczny
- porażenie prądem elektrycznym – praca w pobliżu napowietrznych linii energetycznych i kabli energetycznych ułożonych w ziemi
- ruch pojazdów dostarczających materiały budowlane na budowę
- prace elektronarzędzi i maszyn np. koparki, zagęszczarki gruntu itp.
- potrącenie pracownika przez pojazdy budowy
- możliwość upadku z wysokości podczas prac w rejonie rowów, wykonywania przykanalików, wpustów ulicznych
- możliwość zasypania podczas prac instalacyjnych związanych z odwodnieniem – rury, strunie, wpusty
- możliwość uszkodzenia ciała wysoką temperaturą mieszanki mineralno-asfaltowej
- możliwość uszkodzenia ciała przy rozładunku materiałów budowlanych dostarczanych przez pojazdy budowy

7.Sposób prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych

Podczas realizacji robót Wykonawca będzie przestrzegać przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

W szczególności Wykonawca ma obowiązek zadbać, aby personel nie wykonywał pracy w warunkach niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia oraz niespełniających odpowiednich wymagań sanitarnych.

Wykonawca zapewni i będzie utrzymywał wszelkie urządzenia zabezpieczające, socjalne oraz sprzęt i odpowiednią odzież dla ochrony życia i zdrowia osób zatrudnionych na budowie oraz dla zapewnienia bezpieczeństwa publicznego.

Kierownictwo poszczególnych robót należy powierzyć inżynierom, technikom i majstrom posiadającym praktykę w zakresie poszczególnych robót oraz odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia budowlane. Kadra techniczna obowiązana jest do dokładnego zapoznania się

z dokumentacją techniczną budowy. Pracownicy muszą być zapoznani przez Kierownika Budowy lub upoważnionego przez niego pracownika nadzorującego dane roboty z obowiązującymi na budowie zasadami związanymi z wymaganiami bezpieczeństwa i higieny pracy na poszczególnych stanowiskach pracy oraz ogólnymi zasadami obowiązującymi na całym terenie budowy. Pracownicy muszą być przed rozpoczęciem pracy powiadomieni o mogących wystąpić w czasie pracy zagrożeniach, konieczności stosowania środków ochrony indywidualnej, sposobach zapobiegania wypadkom oraz procedurami postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia.

Przy wykonywaniu poszczególnych robót mogą być zatrudnieni wyłącznie pracownicy przeszkoleni teoretycznie i praktycznie.

Pracownicy przystępujący do pracy winni:

- posiadać aktualne badania lekarskie, dopuszczające pracownika do danego rodzaju robót, który będą wykonywać
- przejść odpowiednie przeszkolenie BHP w zależności od rodzaju wykonywanych prac oraz obowiązujących przepisów ppoż.
- posiadać odpowiednie kwalifikacje oraz uprawnienia do obsługi sprzętu i maszyn

Badania lekarskie, szkolenia i uprawnienia winny być potwierdzone pisemnie przez dopuszczeniem pracownika do pracy oraz dołączone do akt budowy.

8. Środki techniczne i organizacyjne, zapobiegające niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie

Wykonawca jest zobowiązany do utrzymania ruchu publicznego oraz utrzymania istniejących obiektów (jezdnie, znaki drogowe, bariery ochronne, urządzenia odwodnienia itp.) na terenie budowy, w okresie trwania realizacji kontraktu, aż do zakończenia i odbioru ostatecznego robót.

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca przedstawi

Inżynierowi/Kierownikowi projektu do zatwierdzenia, uzgodniony z odpowiednim zarządem drogi i organem zarządzającym ruchem, projekt organizacji ruchu i zabezpieczenia robót w okresie trwania budowy. W zależności od potrzeb i postępu robót projekt organizacji ruchu powinien być na bieżąco aktualizowany przez Wykonawcę. Każda zmiana w stosunku do zatwierdzonego projektu organizacji ruchu, wymaga każdorazowo ponownego zatwierdzenia projektu.

W czasie wykonywania robót Wykonawca dostarczy, zainstaluje i będzie obsługiwał wszystkie tymczasowe urządzenia zabezpieczające takie jak: zapory, światła ostrzegawcze, sygnały, itp., zapewniając w ten sposób bezpieczeństwo pojazdów i pieszych.

Wykonawca zapewni stałe warunki widoczności w dzień i w nocy tych zapór i znaków, dla których jest to nieodzowne ze względów bezpieczeństwa.

Wszystkie znaki, zapory i inne urządzenia zabezpieczające będą akceptowane przez Inżyniera/Kierownika projektu.

Fakt przystąpienia do robót Wykonawca obwieści publicznie przed ich rozpoczęciem w sposób uzgodniony z Inżynierem/Kierownikiem projektu oraz przez umieszczenie, w miejscach i ilościach określonych przez Inżyniera/Kierownika projektu, tablic informacyjnych, których treść będzie zatwierdzona przez Inżyniera/Kierownika projektu. Tablice informacyjne będą utrzymywane przez Wykonawcę w dobrym stanie przez cały okres realizacji robót.

Na placu budowy należy wytyczyć drogi i przejścia, nie kolidujące z prowadzonymi robotami. Przejścia dla pieszych należy tak usytuować, aby ich trasa nie przechodziła przez strefy niebezpieczne. Harmonogram prac, miejsca i czas prowadzenia robót muszą być uzgodnione z Inwestorem.

Miejsca pracy, dojścia i dojazdy powinny być w trakcie prowadzenia robót oświetlone zgodnie z obowiązującymi normami.

Teren budowy należy zabezpieczyć przed dostępem osób postronnych.

Przed rozpoczęciem prac budowlanych należy opracować instrukcję o możliwości wystąpienia zagrożenia w związku z prowadzonymi robotami i zapoznać z nią pracowników.

Budowę wyposażać w doraźne środki medyczne i sprzęt p. poż. oraz zapoznać pracowników ze sposobami ich użycia. Pracownicy przystępujący do pracy, winni być wyposażeni w niezbędny sprzęt zabezpieczający zgodnie z obowiązującymi przepisami BHP.

Place składowe powinny być na budowie wydzielone i oznaczone tablicami informacyjnymi.

Sprzęt będący własnością Wykonawcy lub wynajęty do wykonania robót ma być utrzymywany w dobrym stanie i gotowości do pracy. Powinien być zgodny z normami ochrony środowiska i przepisami dotyczącymi jego użytkowania.

9. Uwagi Końcowe

- zgodnie z art. 21a ust. 1 (Ustawy Prawo Budowlane) Kierownik budowy jest zobowiązany, w oparciu o informację, o której mowa w art. 20 ust. 1 pkt. 1b, sporządzić lub zapewnić sporządzenie, przed rozpoczęciem budowy, planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, uwzględniając specyfikę obiektu budowlanego i warunki prowadzenia robót budowlanych, w tym planowane jednoczesne prowadzenie robót budowlanych i produkcji przemysłowej.
- zgodnie z art. 21a ust. 1a (Ustawy Prawo Budowlane) Plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia na budowie sporządza się, jeżeli:
  - 1) w trakcie budowy wykonywany będzie przynajmniej jeden z rodzajów robót budowlanych wymienionych w ust. 2 lub
  - 2) przewidywane roboty budowlane mają trwać dłużej niż 30 dni roboczych i jednocześnie będzie przy nich zatrudnionych co najmniej 20 pracowników lub pracochłonność planowanych robót będzie przekraczać 500 osobodni.
- zgodnie z art. 21a ust. 2 (Ustawy Prawo Budowlane) W planie, o którym mowa w ust. 1, należy uwzględnić specyfikę następujących rodzajów robót budowlanych:
  - 1) których charakter, organizacja lub miejsce prowadzenia stwarza szczególnie wysokie ryzyko powstania zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi, a w szczególności przysypania ziemią lub upadku z wysokości;
  - 2) przy prowadzeniu których występują działania substancji chemicznych lub czynników biologicznych zagrażających bezpieczeństwu i zdrowiu ludzi;
  - 3) stwarzających zagrożenie promieniowaniem jonizującym;
  - 4) prowadzonych w pobliżu linii wysokiego napięcia lub czynnych linii

komunikacyjnych;

- 5) stwarzających ryzyko utonięcia pracowników;
  - 6) prowadzonych w studniach, pod ziemią i w tunelach;
  - 7) wykonywanych przez kierujących pojazdami zasilanymi z linii napowietrznych;
  - 8) wykonywanych w kesonach, z atmosferą wytwarzaną ze sprężonego powietrza;
  - 9) wymagających użycia materiałów wybuchowych;
  - 10) prowadzonych przy montażu i demontażu ciężkich elementów prefabrykowanych.
- miejscem przechowywania „planu bioz” oraz pozostałej dokumentacji budowy powinno być pomieszczenie kierownika budowy, które winno mieć połączenie telefoniczne z Policją, Pogotowiem Ratunkowym, Strażą Pożarną, inspektorem nadzoru i Inwestorem. W pomieszczeniu kierownika budowy należy przechowywać podstawowy i niezbędny sprzęt do ratowania zdrowia osób, środki opatrunkowe itp.
  - prace realizacyjne należy wykonać zgodnie z Ustawą z dnia 07.07.1994 Prawo Budowlane (tekst jednolity: Dz. U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016 z późniejszymi zmianami, Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 06 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. Nr 47, poz. 401), obowiązującymi przepisami branżowymi, przepisami BHP, obowiązującymi normami i zasadami sztuki budowlanej
  - materiały użyte do budowy winny mieć aktualne certyfikaty i aprobaty techniczne